

Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 3/LO/2024  
Dyrektora I Liceum Ogólnokształcącego w Łosicach  
z dnia 15.02.2024 roku

**STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH  
W  
I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM  
W ŁOSICACH**

## Spis treści

|                                                                                                                                                                                                                                                 |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Informacje ogólne</b>                                                                                                                                                                                                                        | <b>4</b>  |
| <b>Rozdział I</b>                                                                                                                                                                                                                               |           |
| <b>Definicje i podstawy prawne</b>                                                                                                                                                                                                              | <b>4</b>  |
| <b>Rozdział II</b>                                                                                                                                                                                                                              |           |
| <b>Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem szkoły oraz zachowania niedozwolone wobec małoletnich ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz specjalnymi potrzebami edukacyjnymi</b> | <b>9</b>  |
| <b>Rozdział III</b>                                                                                                                                                                                                                             |           |
| <b>Rozdział IV</b>                                                                                                                                                                                                                              |           |
| <b>Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamianie sądu opiekuńczego</b>                                                                             | <b>18</b> |
| <b>Rozdział V</b>                                                                                                                                                                                                                               |           |
| <b>Procedury i osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury "Niebieskie Karty" oraz obowiązki szkoły w tym obszarze</b>                                                                                                                        | <b>19</b> |
| <b>Rozdział VI</b>                                                                                                                                                                                                                              |           |
| <b>Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu szkoły do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności</b>                                      | <b>21</b> |
| <b>Rozdział VII</b>                                                                                                                                                                                                                             |           |
| <b>Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania</b>                                                                                     | <b>21</b> |
| <b>Rozdział VIII</b>                                                                                                                                                                                                                            |           |
| <b>Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielaniu mu wsparcia</b>                                                                                                                          | <b>22</b> |
| <b>Rozdział IX</b>                                                                                                                                                                                                                              |           |
| <b>Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego</b>                                                                                                        | <b>22</b> |
| <b>Rozdział X</b>                                                                                                                                                                                                                               |           |
| <b>Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone</b>                                                                                                                                      | <b>23</b> |
| <b>§ 16</b>                                                                                                                                                                                                                                     |           |
| <b>Rozdział XI</b>                                                                                                                                                                                                                              |           |
| <b>Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania małoletniego</b>                                                                                                                                                                   | <b>24</b> |
| <b>Rozdział XII</b>                                                                                                                                                                                                                             |           |
| <b>Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet</b>                                                                                                                                                               | <b>25</b> |
| <b>Rozdział XIII</b>                                                                                                                                                                                                                            |           |

|                                                                                                                                  |           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie</b> | <b>26</b> |
| <b>Rozdział XIV</b>                                                                                                              |           |
| <b>Ochrona danych osobowych i wizerunku małoletniego</b>                                                                         | <b>27</b> |
| <b>Rozdział XV</b>                                                                                                               |           |
| <b>Procedura weryfikacji przyszłego personelu</b>                                                                                | <b>28</b> |
| <b>Rozdział XVI</b>                                                                                                              |           |
| <b>Monitoring stosowania procedur - standardy ochrony małoletnich</b>                                                            | <b>31</b> |
| <b>Rozdział XVIII</b>                                                                                                            |           |
| <b>Przepisy końcowe</b>                                                                                                          | <b>32</b> |
| <b>Rozdział XIX</b>                                                                                                              |           |
| <b>Wykaz załączników</b>                                                                                                         | <b>32</b> |

## Informacje ogólne

Podstawową normą obowiązującą w szkole jest zasada równego traktowania, która opiera się na zapewnieniu wszystkim małoletnim dostępu do edukacji w poszanowaniu ich praw ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W związku z wejściem w życie art. 7 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606) wprowadzono w ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304) rozdział 4b „Standardy ochrony małoletnich”. W trosce o dobro małoletnich oraz realizując obowiązek prawny dyrektor **I Liceum Ogólnokształcącego w Łosicach** zwanej w dalszej części dokumentu jako szkoła w dniu 15.02.2024 roku wprowadza standardy ochrony małoletnich mające na celu szeroko pojętą ochronę małoletnich oraz wypełnienie obowiązków prawnych. Standardy ochrony małoletnich to zbiór zasad, które stawiają ochronę małoletniego w centrum działań i wartości szkoły i tym samym pomagają tworzyć bezpieczne, wolne od przemocy i przyjazne środowisko dla małoletnich. Małoletni może zostać pokrzywdzony każdym rodzajem przestępstwa, jednak najczęściej w kontekście przestępczości na szkodę małoletnich wskazuje się na przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, wolności seksualnej i obyczajności, przeciwko rodzinie i opiece, czci i nietykalności cielesnej oraz przestępstwa przeciwko wolności.

## Rozdział I

### Definicje i podstawy prawne

#### § 1

1. **Małoletni** - osoba, która nie ukończyła 18 roku życia lub uzyskała pełnoletność (wyjątek stanowi kobieta, która za zezwoleniem sądu wstąpi w związek małżeński po ukończeniu 16 lat) - art.10 § 1 i 2 Kodeksu Cywilnego.
2. **Personel szkoły** –ogół osób zatrudnionych w szkole bez względu na formę zatrudnienia (umowa o pracę, umowy cywilnoprawne, wolontariat, stażyści i praktykanci).
3. **Pracownik** – osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło, umowy zlecenia.

4. **Dyrektor** – należy przez to rozumieć Dyrektora I Liceum Ogólnokształcącego w Łosicach.
5. **Szkoła**- należy przez to rozumieć I Liceum Ogólnokształcące w Łosicach.
6. **Zastępca dyrektora** – należy przez to rozumieć wicedyrektora szkoły.
7. **Opiekun prawny** – to osoba, która ma za zadanie zastąpić małoletniemu rodziców, a także wypełnić wszystkie ciążące na nich obowiązki. Jest przedstawicielem ustawowym małoletniego, dlatego może dokonywać czynności prawnych w imieniu małoletniego i ma obowiązek chronić jego interesy prawne, osobiste oraz finansowe.
8. **Przemoc wobec małoletnich** - to stosowanie kar cielesnych, zadawanie cierpień psychicznych i inne formy poniżania małoletniego. To także niewywiązywanie się z opieki, które ma konsekwencje dla zdrowia fizycznego lub psychicznego małoletniego. Przemocą jest także celowe zaniechanie działań, które mogłyby zapobiec krzywdzie małoletniego.
9. **Przemoc domowa**– jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
  - a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
  - b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
  - c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
  - d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
  - e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.
10. **Wykorzystywanie seksualne małoletniego** - to włączenie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub do której z pewnością nie dojrzał rozwojowo i nie może się na nią zgodzić w ważny prawnie sposób. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia w sytuacji, gdy taka aktywność wystąpi między dorosłym a małoletnim lub małoletnim a innym małoletnim, zwłaszcza jeżeli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Celem takiej aktywności jest zaspokojenie potrzeb innej osoby. Aktywność taka może dotyczyć:

- a) namawiania lub zmuszania małoletniego do angażowania się w czynności seksualne;
  - b) wykorzystywania małoletniego do prostytucji lub innych prawnie zakazanych praktyk o charakterze seksualnym;
  - c) wykorzystywania małoletniego do produkcji materiałów lub przedstawień o charakterze pornograficznym.
11. **Cyberprzemoc** - nie została zdefiniowana w prawie polskim ani międzynarodowym. Nazywamy nią różne akty przemocy popełnione, nasilone lub wspomagane za pomocą systemów teleinformatycznych i telekomunikacyjnych, takich jak telefony komórkowe, Internet, media społecznościowe, gry komputerowe online i inne komunikatory.
12. **Dane osobowe** – informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej („osobie, której dane dotyczą”); możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej.
13. **Dyskryminacja** -(łac. discrimino – rozróżniam) oznacza traktowanie osób, które ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię, wyznanie, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną znajdują się w położeniu mniej korzystnym niż inne osoby w porównywalnej sytuacji.

## § 2

1. Standardy ochrony małoletnich są dokumentem **I Liceum Ogólnokształcącego w Łosicach**– opisującym procedury ochrony małoletnich stosowane przez szkołę w celu spełnienia wymagań wynikających z:
- 1) Ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich” – art. 7 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606).
  - 2) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);

- 3) Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 ze zm.);
- 4) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).

### § 3

1. W szkole w pełni przestrzegane są prawa małoletnich obejmujące w szczególności:
  - a) prawną i faktyczną ochronę życia;
  - b) zaspokojenie niezbędnych potrzeb koniecznych do właściwej egzystencji fizycznej z uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
  - c) wolność sumienia;
  - d) wolność myśli;
  - e) wolność wyznania;
  - f) umożliwienie rozwoju osobistego;
  - g) utrzymywanie relacji społecznych;
  - h) szacunek i uznanie ze strony innych.
2. Prawa wymienione w punkcie 1 są prawami niezbywalnymi, natomiast ich ograniczenie może wynikać wyłącznie z norm prawnych oraz orzeczeń sądów powszechnych.

### § 4

1. Personel szkoły posiada wystarczającą wiedzę pozwalającą na prawidłowe wykrywanie, rozpoznawanie oraz reagowanie na podejrzenie lub fakt krzywdzenia małoletnich lub czynników ryzyka występujących w tym obszarze.
2. Personel szkoły posiada obowiązek reagowania na przypadki, w których istnieje uzasadnione podejrzenie faktu krzywdzenia małoletniego. W związku z tym określono role poszczególnych osób w szkole w obszarze przeciwdziałania krzywdzeniu małoletnich:
  - a) personel szkoły - podczas wykonywanej pracy może zaobserwować fizyczne ślady krzywdzenia na ciele małoletniego. Szczególną uwagę należy zwrócić na sytuację,

w których małoletni nosi na ciele ślady pobicia, wykazuje oznaki bólu podczas aktywności fizycznej oraz wykazuje dużą niechęć do przebijania się;

- b) pedagog szkolny posiada szerokie możliwości w zakresie pomocy skrzywdzonym małoletnim. Może zbierać informacje na temat małoletniego oraz prowadzić działania zmierzające do pomocy małoletniemu wewnątrz szkoły. Także za wiedzą dyrektora szkoły może współpracować z pracownikiem socjalnym, kuratorem sądowym oraz dzielnicowym. Ponadto pedagog szkolny w celu właściwego zdiagnozowania małoletniego zbiera o nim informacje, poddaje starannej analizie czynniki ryzyka świadczące o stosowaniu przemocy wobec małoletniego lub całkowicieją wykluczające na podstawie zebranych danych od:

- personelu szkoły;
- małoletniego;
- rodziców/opiekunów prawnych małoletniego;

- c) nauczyciele i wychowawcy - obserwują małoletnich także pod kątem skutków ich krzywdzenia oraz zwracają szczególną uwagę na relacje rodzic - małoletni, która ma miejsce na terenie szkoły. Kontaktują się z pedagogiem przekazując mu informacje o swoich wnioskach i obserwacjach małoletniego i jego rodziców/opiekunów prawnych. Wychowawca udziela małoletniemu wsparcia na każdym etapie;
- d) obszar dokumentacyjny – dokumentacja szkolna wraz z zawartymi w niej informacjami dotyczącymi absencji małoletniego, zachowania w szkole oraz postępów w nauce;
- e) na wypadek zdarzenia, w którym osobą krzywdzącą jest osoba wchodząca w skład personelu szkoły należy sporządzić notatkę służbową dokumentującą okoliczności zdarzenia oraz przekazać ją niezwłocznie dyrektorowi szkoły.
- 1) Dyrektor szkoły reprezentuje szkołę na zewnątrz w sprawach związanych z ochroną małoletnich. Zatwierdza i podpisuje dokumentację służbową w tym obszarze oraz w sposób oficjalny występuje do ośrodka pomocy społecznej, sądu rodzinnego oraz prokuratury w związku z zagrożeniem krzywdzeniem małoletniego. Jest uprawniony do złożenia zażalenia na postanowienia prokuratury o odmowie wszczęcia śledztwa w zakresie podejrzenia stosowania przemocy wobec małoletniego. Podpisuje porozumienia z innymi instytucjami w kwestii współpracy interdyscyplinarnej. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa Dyrektor szkoły zobowiązany jest

do udzielenia skrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologicznej i prawnej, która ma służyć poprawie jego sytuacji oraz osób mu najbliższych, polegającej w szczególności na następujących działaniach:

- a) poinformowaniu o sytuacji osoby odpowiedzialnej za standardy ochrony małoletnich w szkole, wychowawcy klasy, do której uczęszcza pokrzywdzony uczeń/małoletni, psychologa oraz rodziców/opiekunów prawnych małoletniego;
  - b) Dyrektor szkoły może każdorazowo powołać zespół interwencyjny;
  - c) równocześnie zapewnione jest pozostałym małoletnim oraz personelowi szkoły bezpieczeństwo w obszarze psychicznym i fizycznym.
- 2) W momencie zdiagnozowania czynników ryzyka personel szkoły podejmuje z rodzicami/opiekunami czynności zgodne z przyjętymi procedurami, przekazując niezbędną wiedzę na temat bieżącej oferty wsparcia.
  - 3) Personel szkoły podejmuje działania mające na celu zmotywowanie rodziców/opiekunów prawnych do szukania dla siebie pomocy oraz wsparcia.
  - 4) Personel szkoły w sposób bieżący monitoruje sytuację i stan małoletniego.
  - 5) Personel szkoły posiada wystarczającą wiedzę, stosuje oraz egzekwuje zasady bezpiecznych relacji małoletni - małoletni, personel - małoletni, które zostały ustalone w szkole.

## **Rozdział II**

### **Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem szkoły oraz zachowania niedozwolone wobec małoletnich ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi**

#### **§ 5**

1. W ramach przyjętych standardów ochrony małoletnich określone zostają bezpieczne relacje między małoletnim a personelem szkoły, ze szczególnym uwzględnieniem zachowań niedozwolonych wobec małoletnich.
2. Pełna ochrona prawna przed każdą formą przemocy i wykorzystania przysługuje wszystkim osobom, które są związane ze szkołą, ze szczególnym uwzględnieniem małoletnich.
3. W związku z przyjętą procedurą personel zobowiązany jest zgłaszać wszelkie zachowania zagrażające małoletnim do dyrektora szkoły.

4. W szkole zabronione jest:
  - a) stosowanie kar cielesnych w stosunku do małoletnich,
  - b) stosowanie kar, które wyczerpywałyby znamiona przemocy psychicznej, tj: upokarzanie małoletniego, poniżanie, ośmieszanie, brak uwagi, brak właściwego wsparcia, stawianie oczekiwań i wymagań wobec małoletniego, którym nie jest on w stanie sprostać ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
  - c) szykanowanie małoletnich
  - d) znęcanie się w obszarze psychicznym i fizycznym niezależnie od identyfikacji źródła tych zdarzeń.
5. Małoletnim przysługuje prawo do prywatności. Zachowania naruszające to prawo są zabronione.
6. Małoletni podlegają pełnej ochronie w toaletach, szatniach oraz przebieralniach. Zabronione jest nagrywanie oraz fotografowanie małoletnich we wskazanych miejscach.
7. Prowadzenie korespondencji mailowej z małoletnimi na ich prywatne adresy e-mail jest zabronione. Dopuszczalną formą kontaktu jest korespondencja za pośrednictwem dziennika elektronicznego.
8. Respektowanie zasad dotyczących zakazów musi być w pełni przestrzegane i nadzorowane przez wszystkie osoby, które podlegają tym zasadom.
9. Siłę fizyczną można stosować wyłącznie w sytuacjach przewidzianych prawem w tym w celu powstrzymania agresji, która zagraża życiu i zdrowiu oraz bezpieczeństwu małoletniego lub innych małoletnich.
10. Dyrektor szkoły ma obowiązek stanowczo reagować na różnego rodzaju przejawy dyskryminacji oraz mowę nienawiści.
11. Wychowawcy poszczególnych klas oraz nauczyciele są zobowiązani do przeciwdziałania naruszeniu zasady równego traktowania w obszarze aktywnego udziału małoletnich w wydarzeniach organizowanych przez szkołę takich jak zajęcia kulturalne, zajęcia dodatkowe oraz wycieczki.
12. Personel szkoły przestrzega zasad równego traktowania małoletnich, także wobec tych którzy sprawiają duże trudności wychowawcze.
13. W obszarach zadaniowych prowadzący zajęcia rozwija aktywność małoletniego i nie hamuje jego aktywności poprzez: poniżanie, obojętność, krytykowanie itp.

14. Personel szkoły pomaga małoletnim w tzw. czynnościach samoobsługowych i jest to uzależnione od uzgodnień z rodzicami oraz potrzeb małoletniego ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
15. W przypadku wykonywania czynności higienicznych lub pielęgnacyjnych najlepiej aby osoba realizująca to zadanie była tej samej płci co małoletni (np. przy małoletnich z niepełnosprawnościami).
16. W przypadku bezpośredniego kontaktu personelu z małoletnim należy przestrzegać poszanowania jego intymności.

## § 6

Personel szkoły, a w szczególności nauczyciele i wychowawcy zobowiązani są do bezwzględnego zgłaszania dyrektorowi szkoły celem podjęcia odpowiednich działań, zaobserwowanych i **często powtarzających** się zachowań u małoletnich takich jak między innymi:

- a) małoletni nie nawiązuje kontaktu z rówieśnikami, izoluje się od innych uczniów, sprawia wrażenie smutnego, przestraszonego, płacze lub jest nadpobudliwy, wykazuje zachowania agresywne,
- b) małoletni jest zaniedbany tj. np., nie zmienia ubrań lub jego ubrania są nieodpowiednie do warunków pogodowych, brak higieny osobistej,
- c) ciało małoletniego jest pokryte obrażeniami tj. zadrapania, siniaki, otwarte rany, utyka na dolną kończynę), przez co nie chce aktywnie uczestniczyć w lekcji wychowania fizycznego lub zajęć na basenie,
- d) małoletni bardzo często jest nieprzygotowany do lekcji,
- e) małoletni czuje strach przed powrotem do domu, unika rozmów na temat rodziny,
- f) małoletni jest nadmiernie zainteresowany treściami pornograficznymi.

## Rozdział III

### Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

## §7

### **Procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego**

1. Procedurapodejmowanej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez personel szkoły.
  - 1) W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu małoletniego lub uzasadnionego podejrzenia personel sporządza notatkę służbową opisującą okoliczności zdarzenia i przekazuje ją dyrektorowi szkoły, a w przypadku jego nieobecności jego zastępcy.
  - 2) Dyrektor szkoły weryfikuje uzyskane informacje i podejmuje następujące działania zgodne z poniższymi wariantami:
    - I. gdy małoletni doświadcza krzyku, komentarzy i przemocy werbalnej:**
      - a) należy odseparować osobę podejrzaną o krzywdzenie od małoletniego i zadbać o jego bezpieczeństwo;
      - b) przeprowadzić rozmowę dyscyplinującą z osobą podejrzaną o krzywdzenie małoletniego mającą na celu ustalenie przyczyn zaistniałej sytuacji i zobowiązać do zaprzestania tego działania;
      - c) na tą okoliczność należy sporządzić notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie;
      - d) w przypadku braku poprawy należy wszcząć czynności dyscyplinarne i/lub rozwiązać współpracę z osobą krzywdzącą małoletniego.
    - II. gdy małoletni jest ofiarą jednorazowej przemocy psychicznej (upokarzania, dyskryminacji, poniżania, ośmieszania itp.):**
      - a) należy niezwłocznie odseparować osobę podejrzaną o krzywdzenie małoletniego od małoletniego i zadbać o jego bezpieczeństwo;
      - b) sporządzić na tą okoliczność notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie;
      - c) należy podjąć czynności o charakterze dyscyplinarnym i zakończyć współpracę z osobą krzywdzącą małoletniego.
    - III. gdy małoletni doświadcza przemocy fizycznej (np. ciągnięcia za uszy, ciągnięcia za włosy, popychania, szturchania, klapsów itp.):**
      - a) należy niezwłocznie odseparować osobę podejrzaną o krzywdzenie małoletniego od małoletniego i zadbać o jego bezpieczeństwo;

- b) zasadnym jest sporządzenie na tą okoliczność notatki służbowej w pełni opisującej zaistniałe zdarzenie;
- c) należy podjąć czynności o charakterze dyscyplinarnym i zakończyć współpracę z osobą krzywdzącą małoletniego.

**IV. gdy małoletni doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie:**

- a) należy niezwłocznie odseparować osobę podejrzaną od małoletniego i zadbać o jego bezpieczeństwo;
- b) zasadnym jest sporządzenie na tą okoliczność notatki służbowej w pełni opisującej zaistniałe zdarzenie;
- c) niezwłocznie powiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

**2. Procedura podejmowanej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez osobę nieletnią (nie ukończyła 17 roku życia):**

- 1) W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu małoletniego lub uzasadnionego podejrzenia personel sporządza notatkę służbową opisującą okoliczności zdarzenia i przekazuje ją dyrektorowi szkoły, a w przypadku jego nieobecności jego zastępcy.
- 2) Dyrektor szkoły weryfikuje uzyskane informacje i podejmuje następujące działania zgodne z poniższymi wariantami:

**I. małoletni doznaje jednorazowo przemocy, przemocy psychicznej od osoby nieletniej (np. poniżania, dyskryminacji, ośmieszania, krzyku, nieodpowiednich komentarzy i tp.)**

- a) należy niezwłocznie odseparować osobę nieletnią od małoletniego i zadbać o bezpieczeństwo pokrzywdzonego małoletniego;
- b) należy przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi osoby nieletniej- sprawcy krzywdzenia;
- c) należy przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi krzywdzonego małoletniego;
- d) zasadnym jest sporządzenie na tą okoliczność notatki służbowej w pełni opisującej zaistniałe zdarzenie;
- e) opracować zindywidualizowane plany naprawcze dla pokrzywdzonego małoletniego oraz nieletniego sprawcy;

- f) w razie potrzeby dyrektor szkoły może powołać zespół interwencyjny;
- g) w przypadku powtarzającej się i nasilającej przemocy dyrektor szkoły może powiadomić właściwy terytorialnie sąd rodzinny.

**II. małoletni doznaje jednorazowo przemocy fizycznej od osoby nieletniej w postaci (np. popychania, szturchania itp.)**

- a) należy niezwłocznie odseparować osobę nieletnią od małoletniego i zadbać bezpieczeństwo pokrzywdzonego małoletniego;
- b) należy przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi nieletniego sprawcy krzywdzenia;
- c) zasadnym jest sporządzenie na tą okoliczność notatki służbowej w pełni opisującej zaistniałe zdarzenie;
- d) opracować zindywidualizowane plany naprawcze dla pokrzywdzonego małoletniego oraz nieletniego sprawcy;
- e) w razie potrzeby dyrektor szkoły może powołać zespół interwencyjny;
- f) w przypadku powtarzającej się i nasilającej przemocy dyrektor szkoły może powiadomić właściwy terytorialnie sąd rodzinny.

**III. małoletni doznaje ze strony osoby nieletniej przemocy, która skutkuje uszczerbkiem na zdrowiu lub zagrożeniem życia:**

- a) należy niezwłocznie odseparować osobę nieletnią od małoletniego i zadbać bezpieczeństwo pokrzywdzonego małoletniego;
- b) należy przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi osoby nieletniej - sprawcy krzywdzenia;
- c) należy przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi krzywdzonego małoletniego;
- d) zasadnym jest sporządzenie na tą okoliczność notatki służbowej w pełni opisującej zaistniałe zdarzenie;
- e) w razie potrzeby dyrektor szkoły może powołać zespół interwencyjny;
- f) jednocześnie dyrektor szkoły powiadamia właściwy terytorialnie sąd rodzinny i/lub organy ścigania.

**IV. małoletni zostaje wykorzystany seksualnie przez innego małoletniego:**

- a) należy niezwłocznie odseparować osobę nieletnią od małoletniego i zadbać

- b) bezpieczeństwo pokrzywdzonego małoletniego;
  - c) należy udzielić pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologicznej;
  - d) należy przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi osoby nieletniej - sprawcy krzywdzenia;
  - e) należy przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi krzywdzonego małoletniego;
  - f) zasadnym jest sporządzenie na tę okoliczność notatki służbowej w pełni opisującej zaistniałe zdarzenie;
  - g) w razie potrzeby dyrektor szkoły może powołać zespół interwencyjny;
  - h) jednocześnie dyrektor szkoły powiadamia właściwy terytorialnie sąd rodzinny i/lub organy ścigania.
3. Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez rodzica lub opiekuna prawnego:
- I. gdy małoletni jest zaniedbany i istnieje ryzyko dysfunkcji rodziców/opiekunów prawnych:**
    - a) należy zadbać o bezpieczeństwo małoletniego;
    - b) przeprowadzić rozmowę z rodzicem/opiekunem prawnym wskazując możliwość uzyskania pomocy psychologicznej oraz materialnej;
    - c) należy udokumentować przeprowadzoną rozmowę w formie notatki służbowej;
  - II. gdy małoletni doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsów, popychania, szturchania) lub przemocy psychicznej w postaci krzyku, negatywnych komentarzy:**
    - a) należy odseparować osobę podejrzaną od małoletniego i zadbać o jego bezpieczeństwo;
    - b) dyrektor szkoły przekazuje informacje rodzicom/opiekunom prawnym dotyczące konsekwencji prawnych stosowania przemocy wobec małoletniego oraz roli i obowiązków szkoły w zakresie zawiadamiania o podejrzeniu stosowania przemocy sądu rodzinnego i nieletnich oraz prokuratury;
    - c) zasadnym jest sporządzenie na tę okoliczność notatki służbowej w pełni opisującej zaistniałe zdarzenie;
    - d) w razie potrzeby dyrektor szkoły może powołać zespół interwencyjny;

**III. gdy małoletni doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie:**

- a) należy zadbać o bezpieczeństwo małoletniego odseparować rodzica/opiekuna prawnego od małoletniego i zadbać o jego bezpieczeństwo;
- b) należy udzielić pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologicznej;
- c) niezwłocznie powiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa;
- d) zasadnym jest sporządzenie na tę okoliczność notatki służbowej w pełni opisującej zaistniałe zdarzenie;
- e) w razie potrzeby dyrektor szkoły może powołać zespół interwencyjny;
- f) w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa wobec małoletniego, dyrektor szkoły składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego i nieletnich;
- g) jednocześnie wraz z powyższymi czynnościami wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”.

**§8**

**Zespół interwencyjny**

1. W szczególnych przypadkach dyrektor szkoły może powołać zespół interwencyjny.
2. Zespół interwencyjny i jego rola:
  - 1) Zebranie gruntownego wywiadu w obszarze sytuacji szkolnej i rodzinnej małoletniego na podstawie przeprowadzonych rozmów z małoletnim, gronem pedagogicznym, psychologiem oraz rodzicami/opiekunami prawnymi.
  - 2) Udokumentowanie zebranych informacji w postaci notatek służbowych i przedłożenie ich do zapoznania dyrektorowi szkoły. W notatce służbowej powinna być dokładnie opisana rozmowa z małoletnim, która będzie uwzględniać najważniejsze informacje, zwłaszcza określenia używane przez małoletniego. Opisane powinny być też uczucia jakie towarzyszą małoletniemu. W sporządzaniu dokumentacji w tym obszarze obowiązuje zasada pełnej rzetelności, ponieważ notatki mogą być dowodem w sądzie rodzinnym i w sprawie karnej.

- 3) Sporządzenie planu pomocy małoletniemu, który jest adekwatny do zebranych informacji podczas wywiadu.
3. Zespół interwencyjny powołany w szkole przygotowuje plan pomocy małoletniemu, który obejmuje proces zapewnienia bezpieczeństwa małoletniego oraz opracowany projekt wsparcia uwzględniający specyfikę sytuacji.
4. Skład zespołu interwencyjnego:
  - a) dyrektor,
  - b) wicedyrektor
  - c) pedagog specjalny;
  - d) psycholog,
  - e) wychowawca klasy małoletniego,
  - f) pracownicy posiadający wiedzę na temat sytuacji w jakiej znalazł się małoletni.
5. Zespół interwencyjny ustala z rodzicami/opiekunami prawnymi plan pomocy małoletniemu, który określa sposoby powstrzymania przemocy wobec małoletniego, przeprowadzenie konsultacji z odpowiednimi specjalistami oraz ustala szczegółowy harmonogram korzystania ze wsparcia osób i instytucji wspierających rodzinę w obliczu stosowanej przemocy wobec małoletniego.

## §9

### 1. Plan pomocy małoletniemu:

- 1) Plan pomocy małoletniemu, który jest ofiarą przemocy ma charakter zindywidualizowany i jest przygotowywany w oparciu o konkretną sytuację. Realizowany jest przez powołany zespół interwencyjny lub przez wyznaczone osoby (psycholog, pedagog, pedagog specjalny).
- 2) Przykładowe czynności jakie należy podjąć w tym obszarze to:
  - a) podjęcie działań mających zapewnić bezpieczeństwo małoletniemu;
  - b) w szczególnych przypadkach należy przeprowadzić rozmowę interwencyjną z rodzicem/opiekunem prawnym, która polega na bezpośredniej konfrontacji rodzica/opiekuna z dowodami jednoznacznie świadczącymi o krzywdzeniu małoletniego. Rozmowa ta przeprowadzona jest wówczas, gdy wcześniejsze próby współpracy z rodzicem/opiekunem prawnym okazały się nieskuteczne, a zebrane informacje wskazują na zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego.

- c) rozmowę dzielimy na następujące etapy:
- a. przedstawienie faktów – informujemy rodzica/opiekuna lub sprawcę krzywdzenia małoletniego o zebranych informacjach w zakresie konkretnego zachowania rodzica/opiekuna i wskazujemy ich negatywny skutek dla małoletniego. Unikamy oskarżeń i obwiniania rodzica/opiekuna;
  - b. przedstawienie rodzicowi/opiekunowi oceny sytuacji z punktu widzenia szkoły. Personel przeprowadzający rozmowę nie stawia diagnozy, a jedynie nazywa problemy i kieruje do właściwego miejsca w którym rodzic/opiekun otrzyma pomoc;
  - c. w przypadku gdy krzywdzenie małoletniego przyjmuje poważne formy i szkoła zamierza powiadomić o tym fakcie inne instytucje (prokuraturę, sąd, policję, zespół interdyscyplinarny, ośrodek pomocy społecznej) należy poinformować o tym rodzica/opiekuna prawnego.
- d) objęcie małoletniego pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole w formie dostosowanej do jego potrzeb, w tym skierowanie do poradni specjalistycznej;
- e) poinformowanie rodzica/opiekuna prawnego o możliwości uzyskania pomocy oferowanej przez placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego;
- f) powiadomienie sądu rodzinnego o sytuacji małoletniego;
- g) objęcie rodziców/opiekunów prawnych pomocą psychologiczno-pedagogiczną w formie porad, konsultacji, warsztatów i szkoleń;
- h) skierowanie małoletniego do specjalistycznej placówki pomocy małoletnim, jeżeli istnieje taka potrzeba;
- i) pomoc materialna w formie stypendium szkolnego/zasiłku szkolnego może być przyznana przez wójta/burmistrza/prezydenta miasta np. na wniosek dyrektora szkoły.

## **Rozdział IV**

### **Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamianie sądu opiekuńczego**

#### **§10**

1. W przypadku powzięcia informacji o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego dyrektor szkoły składa zawiadomienie do organów ścigania.

Zawiadomienie składane jest na podstawie uzyskanych informacji oraz materiałów zebranych przez zespół interwencyjny powołany w szkole.

2. W sytuacji, gdy dyrektor szkoły ma podejrzenie co do sposobu wykonywania przez rodziców władzy rodzicielskiej, która obejmuje w szczególności obowiązek i prawo rodziców do wykonywania pieczy nad małoletnim i majątkiem małoletniego oraz do wychowania małoletniego z poszanowaniem jego godności i praw oraz powinna być wykonywana tak, jak tego wymaga dobro małoletniego i interes społeczny ma obowiązek zawiadomienia sądu o naruszeniu przez rodziców sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej.
3. W przypadku gdy szkoła w związku z prowadzoną działalnością weszła w posiadanie informacji o popełnieniu przestępstwa w stosunku do małoletniego, jest obowiązana niezwłocznie zawiadomić o tym Prokuraturę lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

## **Rozdział V**

### **Procedury i osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury "Niebieskie Karty" oraz obowiązki szkoły w tym obszarze**

#### **§11**

1. Szkoła ma obowiązek założenia „Niebieskiej Karty” wówczas, gdy poweźmie uzasadnione podejrzenia o stosowaniu wobec małoletniego przemocy domowej. Szkoła ma obowiązek dostrzeżenia i zgłoszenia problemu stosowania przemocy domowej wobec małoletniego. Upoważniony przez dyrektora szkoły wychowawca będący wychowawcą klasy, nauczyciel znający sytuację domową małoletniego, pedagog, psycholog lub terapeuta wypełnia „Niebieską Kartę - A” wszczynając tym samym procedurę „Niebieskie Karty”.
2. Personel oddelegowany przez dyrektora szkoły bierze czynny udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego, który stworzy zintegrowaną strategię pomocy oraz będzie monitorować sytuację małoletniego i rodziny.

3. Przekazanie wypełnionego formularza "Niebieska Karta - A" do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni od dnia wszczęcia procedury.
4. Kopia wypełnionego formularza pozostaje w szkole.
5. Zgodnie z § 6 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870) jeżeli osobą doznającą przemocy domowej jest małoletni, formularz "Niebieska Karta - B" przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu, a w przypadkach, o których mowa w § 5 ust. 3 tj. jeżeli istnieje podejrzenie, że osobami stosującymi przemoc domową wobec małoletniego są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni - osobie najbliższej lub pełnoletniej osobie wskazanej przez małoletniego.
6. Obowiązki szkoły w ramach procedury „Niebieskie Karty”:
  - 1) Udziela kompleksowych informacji o:
    - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą domową;
    - b) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową.
  - 2) Niezwłocznie organizuje dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową;
  - 3) Może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową, na temat konsekwencji stosowania przemocy domowej oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
  - 4) Diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową, w tym w szczególności osoby małoletniej;
  - 5) Udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy małoletnim

świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą domową.

## **Rozdział VI**

### **Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu szkoły do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności**

#### **§ 12**

1. Kompetencje osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu szkoły do stosowania standardów nie wymaga wiedzy specjalistycznej jednakże wymaga pełnej znajomości przyjętych w szkole standardów ochrony małoletnich oraz stosowania ich w praktyce.
2. W przypadku pielęgniarki szkolnej wymagana jest podstawowa wiedza z zakresu rozpoznawania fizycznych symptomów krzywdzenia małoletnich.
3. W przypadku psychologa wymagana jest podstawowa wiedza z zakresu emocjonalnych symptomów krzywdzenia.

## **Rozdział VII**

### **Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania**

#### **§ 13**

1. Szkoła udostępnia wdrożone standardy ochrony małoletnich na swojej stronie internetowej w zakładce standardy ochrony małoletnich oraz wywiesza na tablicy ogłoszeń na terenie szkoły (hol główny na pierwszym piętrze) w wersji pełnej oraz skróconej przeznaczonej dla małoletnich.
2. Pełna wersja Standardów Ochrony Małoletnich jest dostępna w gabinecie dyrektora szkoły (skoroszyt szkolny).
3. Wychowawca klasy jest zobowiązany do zapoznania uczniów z przyjętymi Standardami Ochrony Małoletnich w wersji uproszczonej stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszych Standardów podczas godziny wychowawczej.

## **Rozdział VIII**

### **Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielaniu mu wsparcia**

#### **§ 14**

1. Wykaz osób odpowiedzialnych za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu:
  - a) dyrektor szkoły,
  - b) wicedyrektor,
  - c) psycholog,
  - d) pedagog specjalny,
  - e) wychowawcy klas,
  - f) nauczyciele.
2. Poza osobami wskazanymi w pkt 1 osobą przyjmującą zgłoszenie może być każda osoba z personelu szkoły do której małoletni zwróci się o pomoc.
3. Osoba, o której mowa w ust. 1 i 2 wypełnia Kartę zgłoszenia zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu małoletnich stanowiącą załącznik nr 4 do niniejszego dokumentu oraz niezwłocznie przekazuje ją do dyrektora szkoły.

## **Rozdział IX**

### **Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego**

#### **§ 15**

1. Zdarzenia dotyczące ujawnionych bądź zgłoszonych incydentów lub zdarzeń, które zagrażają dobru małoletniego dokumentowane są na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej. Pisma utrwalone w postaci papierowej autor opatruje podpisem własnoręcznym. W ramach prowadzonych czynności sporządza się:
  - a) notatki służbowe,
  - b) raporty,
  - c) Kartę zgłoszenia zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu małoletnich.

2. Dokumentacja z zakresu ujawnionych i zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego przechowywana jest przez dyrektora szkoły w pomieszczeniu biurowym.

## **Rozdział X**

### **Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone**

#### **§ 16**

1. Zachowania niedozwolone w relacjach pomiędzy małoletnimi obejmują zjawiska, mające na celu spowodowanie bólu i cierpienia zarówno fizycznego, jak i psychicznego u drugiej osoby, m.in.:
  - 1) agresja fizyczna, która obejmuje:
    - a) bójki pomiędzy małoletnimi,
    - b) uderzanie,
    - c) kopanie,
    - d) policzkowanie,
    - e) opluwanie,
    - f) wszelkie inne działania powodujące fizyczny ból.
  - 2) agresja słowna, która obejmuje:
    - a) używanie wulgarnych słów, gestów i żartów,
    - b) czynienie obraźliwych uwag,
    - c) nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej,
    - d) wykorzystywanie wobec drugiego małoletniego przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
  - 3) cyberprzemoc, która obejmuje:
    - a) publikowanie poniżających filmów lub zdjęć w sieci,
    - b) publikowanie ośmieszających, wulgarnych komentarzy i postów,
    - c) podszywanie się pod inne osoby,
    - d) włamanie na czyjeś konto społecznościowe,
    - e) prześladowanie, zastraszanie, nękanie za pomocą sieci Internet, telefonu, wiadomości sms itp.

## **Rozdział XI**

### **Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania małoletniego**

#### **§ 17**

1. Personel szkoły będący bezpośrednim świadkiem agresywnego zachowania małoletniego, jest zobowiązany do realizacji następujących czynności:
  - 1) Bezzwłocznie podejmuje reakcję słowną na zaistniałą sytuację.
  - 2) Izoluje od grupy małoletniego zachowującego się agresywnie z zachowaniem bezpieczeństwa własnej osoby.
  - 3) W uzasadnionych przypadkach wzywa pomoc (pedagoga, psychologa lub innego nauczyciela).
  - 4) Udziela niezbędnej pomocy pokrzywdzonemu małoletniemu.
  - 5) Zapewnia bezpieczeństwo pozostałym małoletnim.
  - 6) W toku dalszych czynności ustala przyczyny agresji oraz przeprowadza rozmowę ze stronami konfliktu wskazując im niestosowne zachowanie.
  - 7) Informuje wychowawców o zdarzeniu.
  - 8) Wychowawca informuje rodziców/opiekunów prawnych agresywnego małoletniego o zdarzeniu, zaleca przeprowadzenie przez rodziców/opiekunów prawnych rozmowy z małoletnim obejmującej obszar agresywnego zachowania w szkole.
  - 9) Na wypadek zasadności zdyscyplinowania bardzo agresywnego małoletniego, lub przejawiającego często zachowania agresywne, dyrektor szkoły podejmuje decyzję o wezwaniu policji w celu podjęcia interwencji, która zapewni bezpieczeństwo małoletnim i personelowi szkoły.
  - 10) W przypadku braku poprawy w zachowaniu małoletniego, wychowawca kieruje pisemną prośbą o zgłoszenie się rodzica/opiekuna prawnego do szkoły. Czynność ta może być wykonana za pomocą dziennika elektronicznego. W trakcie spotkania wychowawca wykonuje następujące czynności:
    - a) przeprowadza rozmowę z rodzicem/opiekunem prawnym w celu otrzymania dodatkowych informacji na temat małoletniego. W szczególności poruszane są obszary dotyczące rozwoju emocjonalnego, społecznego, intelektualnego oraz kulturalnego małoletniego;
    - b) na wniosek wychowawcy rozmowę z rodzicem/opiekunem prawnym przeprowadza psycholog, który poddaje analizie stan psychofizyczny małoletniego, definiuje

przyczyny występujących zaburzeń oraz zaleca wdrożenie przez rodziców/opiekunów prawnych stosownych metod wychowawczych;

- c) w przypadku braku zmiany zachowania małoletniego psycholog w obecności rodziców/opiekunów prawnych przeprowadzona z nim rozmowę.
2. W przypadku, gdy małoletni w dalszym ciągu stanowi realne zagrożenie dla innych lub dla siebie powołany zespół interwencyjny może złożyć wniosek do dyrektora szkoły o skierowanie wniosku do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji małoletniego.

## **Rozdział XII**

### **Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet**

#### **§ 18**

1. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet powinny być obwarowane następującymi zasadami:
  - 1) Małoletni powinien być świadomy cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania swojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także podejmowanych przez siebie działań w Internecie. Obszar ten obejmuje:
    - a) lajkowanie określonych stron,
    - b) korzystanie z aplikacji randkowych, na których może spotkać dorosłych oraz innych małoletnich,
    - c) obserwowanie określonych stron lub osób w mediach społecznościowych,
    - d) właściwe ustawienia prywatności posiadanych kont.
  - 2) Małoletni nie powinien ufać osobom poznanym za pośrednictwem Internetu.
  - 3) Małoletni nie powinien spotykać się z osobami poznanymi przez Internet.
  - 4) każdej propozycji spotkania od nieznanych osób w Internecie małoletni powinien poinformować niezwłocznie rodziców/opiekunów prawnych.
  - 5) Małoletni nie powinien przekazywać swoich danych osobowych nieznanim osobom w Internecie.
  - 6) Używane komunikatory internetowe powinny służyć małoletniemu jedynie do kontaktów ze znajomymi.
  - 7) Małoletni powinni być świadomi z jakimi skutkami wiąże się hejt w Internecie.

## **Rozdział XIII**

### **Procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie**

#### **§ 19**

1. W przypadku, gdy szkoła zapewnia małoletnim dostęp do Internetu jej obowiązkiem jest zapewnienie bezpiecznego dostępu do sieci, aby wyeliminować możliwość skrzywdzenia albo wykorzystania małoletniego.
2. Strony internetowe z pornografią oraz hazardem powinny zostać zablokowane.
3. Dostęp małoletnich do Internetu musi być również tak nadzorowany, aby oni sami nie dopuścili się czynu zabronionego za pośrednictwem sieci internetowej szkoły.
4. Małoletni korzystający w szkole z Internetu powinni podlegać procesowi edukacji, który dotyczyłby bezpiecznego korzystania z sieci.
5. Zasadnym jest aby sieć Internet udostępniona do użytkowania małoletnim posiadała zainstalowane i aktualizowane oprogramowanie:
  - 1) filtrujące treści internetowe;
  - 2) monitorujące korzystanie ze stron www;
  - 3) antywirusowe;
  - 4) antyspamowe;
  - 5) firewall.
6. Dyrektor szkoły za pośrednictwem nauczyciela informatyki przeprowadza czynności sprawdzające, które obejmują komputery z dostępem do Internetu pod kątem niebezpiecznych treści. W przypadku potwierdzenia informacji o naruszeniu prawa lub zasad społecznych należy ustalić źródło takich treści, a informację o tym fakcie bez zbędnej zwłoki przekazać na piśmie dyrektorowi szkoły.
7. W przypadkach opisanych w ustępie nr 7, pedagog, psycholog lub inna osoba posiadająca upoważnienie dyrektora szkoły, przeprowadza rozmowę z małoletnim na temat bezpieczeństwa w Internecie. Niedopuszczalne jest ukrywanie zachowania małoletnich, które nosiłyby znamiona przestępstwa.
8. W przypadku, gdy występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa małoletniego w Internecie lub jest on wykorzystywany lub krzywdzony za pośrednictwem sieci należy podjąć bezzwłoczne działania mające na celu jego dobro.

## **Rozdział XIV**

### **Ochrona danych osobowych i wizerunku małoletniego**

#### **§ 20**

1. W I Liceum Ogólnokształcącym w Łosicach dane osobowe małoletnich są chronione na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, s. 1, sprost.: Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, s. 2), Ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781 ze zm.) oraz innych przepisów szczególnych dotyczących przetwarzania danych osobowych.
2. Dyrektor szkoły zgodnie z przyjętą Polityką ochrony danych osobowych:
  - a) Upoważnia personel szkoły do przetwarzania danych osobowych,
  - b) Odbiera od personelu szkoły oświadczenia o zachowaniu tajemnicy danych osobowych,
  - c) zapewnia personelowi szkoły dostęp do szkoleń z ochrony danych osobowych.
3. Personel szkoły przetwarza dane osobowe małoletnich na podstawie ww. przepisów prawa oraz zgodnie z zasadami opisanymi w Polityce ochrony danych osobowych.

#### **§ 21**

1. Dyrektor szkoły zapewnia ochronę wizerunku małoletniego.
2. Wizerunek małoletniego podlega ochronie na podstawie:
  - a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, s.1 ze zm.) zwanym dalej RODO, ponieważ w zgodnie z art. 4 pkt 1 stanowi dane osobowe,
  - b) Kodeksu cywilnego (Dz.U.2023.1610),
  - c) Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U.2022.2509).

3. Szkoła powinna dysponować zgodą rodziców lub opiekunów pranych na przetwarzanie danych małoletniego w zakresie wizerunku, o której mowa w art. 7 RODO.
4. Rozpowszechnianie wizerunku małoletniego wymaga zgody rodziców lub opiekunów prawnych - zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2509).
5. Zgoda na rozpowszechnianie wizerunku małoletniego, o której mowa w ust. 4 nie jest wymagana w sytuacji, w której wystąpią okoliczności, o których mowa w art. 81 ust. 2 pkt 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, tj. „Zezwolenia nie wymaga rozpowszechnianie wizerunku osoby stanowiącej jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza”.
6. Zgoda na rozpowszechnianie wizerunku powinna określać gdzie wizerunek małoletniego będzie publikowany (np. na stronie internetowej szkoły, w mediach społecznościowych szkoły, w gablocie ściennej, w materiałach prasowych ).
7. Dyrektor szkoły przed każdą uroczystością z udziałem osób z zewnątrz, w tym rodziców/ opiekunów prawnych informuję, iż wykonane zdjęcia lub filmiki z udziałem innych małoletnich nie mogą być publikowane przez rodziców/opiekunów prawnych na prywatnych portalach społecznościowych, chyba że rodzice/opiekunowie prawni małoletnich wyrażą na to zgodę.

## **Rozdział XV**

### **Procedura weryfikacji przyszłego personelu**

#### **§ 22**

1. Dyrektor szkoły na podstawie art. 21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochrony małoletnich (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi na pracodawcy lub innym organizatorze takiej działalności oraz na osobie, z którą ma być nawiązany stosunek pracy lub która ma być dopuszczona do takiej działalności, odbiera zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego od personelu realizującego zadania

z zakresu wychowania, edukacji, wypoczynku, leczenia małoletnich, świadczenia porad psychologicznych, rozwoju duchowego, uprawiania sportu oraz innych zainteresowań małoletnich lub opieki nad nimi.

2. Dyrektor szkoły nie odbiera zaświadczeń od personelu administracyjnego i obsługi zatrudnionych w szkole, ze względu na to, że ich praca nie jest związana z ww. celami, jak również z zakresu ich obowiązków nie wynika konieczność wykonywania ww. czynności na rzecz małoletnich, nie podlegają oni dyspozycji art. 21 u.p.z.p.s.
3. W związku z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606) przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi na pracodawcy lub innym organizatorze takiej działalności oraz na osobie, z którą ma być nawiązany stosunek pracy lub która ma być dopuszczona do takiej działalności, ciążą obowiązki niżej wymienione obowiązki:
  - a) pracodawca lub inny organizator uzyskuje informacje, czy dane osoby, są zamieszczone w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnymi w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.
  - b) osoba, o której mowa w pkt. 1, przedkłada pracodawcy lub innemu organizatorowi informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.
  - c) osoba, o której mowa w pkt. 1, posiadająca obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, ponadto przedkłada pracodawcy lub innemu organizatorowi informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi;

- d) osoba, o której mowa w pkt. 1, składa pracodawcy lub innemu organizatorowi oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa, oraz jednocześnie przedkłada pracodawcy lub innemu organizatorowi informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi;
- e) jeżeli prawo państwa, o którym mowa w ppkt.c lub d , nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, przedkłada się informację z rejestru karnego tego państwa;
- f) w przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w ppkt. c-e, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba, o której mowa w pkt 1, składa pracodawcy lub innemu organizatorowi oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
- g) oświadczenia, o których mowa w ppkt. d-f, składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
- h) informacje, o których mowa w ppkt. a, pracodawca lub inny organizator utrwała w formie wydruku i załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji

dotyczącej osoby dopuszczonej do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi. Informacje oraz oświadczenia, o których mowa w ppkt. b-f, pracodawca lub inny organizator załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do takiej działalności.

## **Rozdział XVI**

### **Monitoring stosowania procedur - standardy ochrony małoletnich**

#### **§23**

1. Personel szkoły zobowiązany jest zapoznać się ze standardami ochrony małoletnich i potwierdzić ten fakt własnoręcznym podpisem w Wykazie osób zapoznanych ze standardami ochrony małoletnich(załącznik nr 3).
2. Przeprowadzanie skutecznego monitoringu w zakresie stosowania procedur związanych ze standardami ochrony małoletnich jest istotnym zadaniem szkoły.
3. Pedagog specjalny jest odpowiedzialny za realizację procedury określonej w standardach ochrony małoletnich w szkole.
4. Osoba, o której mowa w ustępie nr 3 jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji standardów ochrony małoletnich oraz za reagowanie na sygnały naruszenia zapisów standardów ochrony małoletnich i prowadzenie rejestru zgłoszeń, jak również za proponowanie zmian w przyjętych standardach ochrony małoletnich.
5. Pracownik wskazany w ust. 3 przeprowadza wśród personelu szkoły, raz na 2 lata, ankietę monitorującą poziom realizacji standardów ochrony małoletnich w szkole. Ankieta stanowi załącznik nr 2 do niniejszego dokumentu.
6. Przeprowadzona ankieta ma na celu zebranie informacji od personelu szkoły w zakresie aktualizacji przyjętych procedur z zakresu standardów ochrony małoletnich oraz wskazywać ewentualne naruszenia przyjętych procedur. Pracownik wskazany w ust. 3 opracowuje i poddaje szczegółowej analizie wypełnione ankiety. Przygotowuje pisemny raport z monitoringu, który wraz ze stosownymi wnioskami przekazuje dyrektorowi szkoły w terminie 30 dni od dnia wykonania ankiety.

7. Pracownik wskazany w ust. 3 jest odpowiedzialny za prowadzenie Rejestru zgłoszeń zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu małoletnich stanowiącego załącznik nr 5 do niniejszego dokumentu.
8. Aktualizacja i ocena standardów ochrony małoletnich odbywa się nie rzadziej niż raz na 2 lata i jest realizowana przez pracownika wskazanego w ust. 3 i dokumentowana za pomocą notatki.

## **Rozdział XVIII**

### **Przepisy końcowe**

1. Standardy ochrony małoletnich wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

## **Rozdział XIX**

### **Wykaz załączników**

Załącznik nr 1 –Standardy Ochrony Małoletnich wersja skrócona.

Załącznik nr 2 – Ankieta dotycząca ochrony małoletnich w szkole.

Załącznik nr 3 – Wykaz osób zapoznanych ze standardami ochrony małoletnich.

Załącznik nr 4 - Karta zgłoszenia zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu małoletnich.

Załącznik nr 5 - Rejestr zgłoszeń zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu małoletnich.